

ШОЛЬ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 9 (9008)

7 МАРТ

2024 ЫЫЛ

КИШИ ЮМА

НАВРУЗ АЙЫ

1931-нши ЫЫЛДАН АЛЫП ШЫГАДЫ

8-НШИ МАРТ – ХАЛКЛАР АРА ХАТЫН-КЫЗЛАР КҮҮНИ

Сиз бен яшав ярасык эм яркын

Кутлавлар

Аявлы хатын-кызлар!

«Ногайский район» МР администрациясы атыннан сизди яркын язылык байрамы – Халклар ара Хатын-кызлар күүни мен ак юректен күттаймызды.

Бұзғынги үйлі, ак юректен алынган күтлав эм йорав соьзлеримиз сизге багысланады – бизим аналар, төтей-энейлер, айтей-карындаслар, яң косақлар эм кызлар! Ярасык эм көркемли, күшли эм ақыллы, зейинли эм ак ниетли мырадларынызға етиспеге ымтылышы, сүйдимли эм сүйім сезимли – сондай сиз, Ногай районының қысқаялылары!

Бұзғын биз сизге баури эс каратувымызды багыслаймыз эм ак юректен оғз разылыгымызды билдиремиз: бізге яшав савкаттайтаганыныз ушин, бизим балаларды айел баалықларының ийги айдем-әдап йорыкларында тербиялайтаганыныз ушин, шыдамлық, танылыш, юрек ашақылды эм басқа ийги касиет белгилери болып, басқалардың ақында кәр шегуев бажарымынызыз ушин.

Сиз – ийги оқытувишлар эм тербиялавылар, бирев мен де авыстырылып болмайтаган социаллык куллықшылары, сиз уйынендерди де, балаларды да әмлесиз, шылдықтарды етисесиз, маданият, саният, бизнес, политика, ямагат айрекети эм басқа тармакларда йогары ис көрсетимдер мен кыйын саласыз. Озынъыздын белсенли катнасувиныз бан районның эм республикадынъ орленүүвие салдарлы ульисинъызы косасыз.

Биз, эр кисилер, сизге разылык соьзлеримизди тез-тез каратпасак та, билинъыз, биз сиз бен оқтетмисиз эм сукланамыз. Саб болынъыз ис сүверлигинъыз, яң ылувалыгыныз, тоғеректеги яшавды яркын эм ярасыкли этип бажаратаганынызыз ушин!

Дайын да айеллеринъизде ошак ылувалыгы сакланып эм онъайлык болсын. Баури ислеринъизде де уыстинликлерге етисинъыз. Берк ден савлык, яң парахатлыгы эм уйкен насып сизге!

«Ногайский район» МР
ақимбасы Д.ЭСИРГЕПОВ.
«Ногайский район» МР
Депутатлар Йынынынъ
председатели Р.БАЙМАНБЕТОВ.

Аявлы бизим хатын-кызлар!

Озыннинъ эм КПРФ Дагестан реңкомынынъ эм Ногай район комитетинин атыннан сизди Халклар ара Хатын-кызлар күүни мен күттайман!

8-нши Март байрамы – ол сүйімликтін, ыспайылыктынъ эм язылкытынъ байрамы. Сол күүн биз баури қысқаякыларга да олардынъ шыдамлыгы,

биз ушин каৰ шегуеви, сүйімлиги, ян-коңынъил ылувалыгы ушин уйынан сизди яркын-кызлар күүни мен күттайман! Сизде кеспи усталағыныз, айрекетлигинъыз, ийгилигинъыз бен элимиздин келеектегиси байланыслы.

Сизге берк ден савлыкты, айел эмишлигин, ийгиликке сенимликті, уыстинликлерди эм насыпты йорайман.

М.АВЕЗОВ,
ДР Халк Йынынынъ депутаты.

АСАН НАЙМАНОВ

Шешекейи дуныядынъ

Анадай ян барма, айт,
Сосы дерья-дуныяды?

Ана – тандыр
саклавышы,

Болар дайын касынъда.

Ана деген – маълиек,
Анасыз уйы сувык,
бос.

Анасыз ас, ас туыл,
Анады сен сыйла, дос.

Ана деген акыйкат –
Шешекейи дуныядынъ.
Анасыз-ав, анъланызы

Манеси йок
яшавдынъ.

Сага, анам, йорайман
Узак оъмир, ден савлык.
Кеше-куйнди
тилеймен,
Болсын сага сый,
данъклык!

Аявлы хатын-кызлар!

Сизди Навруз айынынъ 8-нши күүни – Язылык, сүйім эм танылышында белсенлик көрсетеңиз. Сизин кеспи усталағыныз, айрекетлигинъыз, ийгилигинъыз бен элимиздин келеектегиси байланыслы.

Сиз дуныяга янъыянды эндирин савкаттайызыз, оғз айел ошагынъызыды бабле-казалардан сактайсыз, сүйиниши, тынышлык эм парахатлык айкелесиз. Сиз ян тоғынъыздынъ ылувалы-

ызы, ақыллылыгынызды эм языксынып болувалыгынызыды савкатлав ман оғз ююқларынызыданъ яшавын насыпти этесиз. Сиз – эрлерди куватлыкка дауверндирастан бас күш, алал яшав таявы эм уллы тирев.

Айырым разылык эм күтлав соьзлеримизди каратамыз СВО ерине мобилизация бойынша кеткен бизим ердесле-

В.АБЛЕЗОВ,
«село Терекли-Мектеб» СП МО ақимбасынын куллығын юритувиши.

СОЙЛЕСУВГЕ КОЛ БАСЫЛГАН

Заман ман келисте

Озган юмадынъ маңнели озгерилиниң бириси Москва каласынынъ мэри Сергей Семенович Собянин мен ДР Айкимбасы Сергей Меликов республикада Москва электронлык школасынынъ амалларын таралтувы ақында сойлесувге кол басылғаны болды.

Москва электронлык школасы – миллионлаган пайдалы билдириүвлөр, электронлык дневниклер эм журнallар, бу оқытушыларга, оқувшыларга эм ата-аналарга бек керекли. Энъ де маңнели – цифраланган китаплар, сол зат оқувшыларды окув китаплери мен айжетсизлев маңсесин шешеди. Казан айынан алтын МЭШ республикамыздынъ 3 мектеблерине киргизил-

ген, байылдан алтын ол баъри мектеблерде де болаяк.

– Дагестан оқувшылары сапатлы билдириүв контенти мен айжетсизленгени менинеки сыйнинди. Сондай амаллар элимиздинъ тек бир неше регионларында бар. Сергей Семеновичке, Москва каласынынъ ойкиметиңе бизим тилегимизге маңне бергени ушин тагы да бир уйынан савбол айтамыз. Уйын калаларда эм узак районларында баъри оқувшылар да бу янъылышылар ман пайдалансын деп баъри амалларды да алармыз. Сабийлерди ойрлендириүв – Дагестан Республикасында онъяйлыгына каратаңган энъ де маңнели ис, – деп белгилейди ДР Айкимбасы Сергей Меликов.

ЙАЙЫН

ЯМАГАТЛЫК КОҮЛИК ТАРМАГЫ

Республикамыздынъ бас каласы Махачкалада, келеек 6 йылга, ямагатлык коылкынинъ ойрленуви бойынша соравлар каралып, йайын озгарылды.

Бу күнгүл илми-практикалык конференция «Безопасность, качество, цифровизация, экология» деп аталган хабарласув сессиясыннан басланды.

Сонынъ барысында тармактынъ кадрлар ман канагатлануwy, ямагатлык коылкын шарапарын колтыклав, парктынъ янтыртылуwy эм модернизациясы, айдемлерди тасув йорыкларын кавыфсызландырув соравларына уйынан маңне берилди.

Шарады ДР Ойкиметининъ Председателининъ орынбасары Ризван Газимагомедов юритти, ол бас деп келген конакларга разылыгын билдириди эм ямагатлык коылкын тармагында бизим регионга комплексли реформа бек керекли эм келеекте сол соравлар

баъри де онъланар деген ойын да билдириди.

Бу тема бойынша озгарылган конференция бизим республикамызда бириңи болады. Мунда федераллык конаклар да ортакшылык эттилер. Алдыңы заманларда инфраструктуралык тыйдажылыктарды тайдаңырув, ер-муылк катнаслар, курылымы соравлар каралган эдилер.

Мундай айр кайсы шара да маңсеси белгилеп калмай, шешилүү йолларын да излейди.

Шарадынъ тамамына көре, 2030-ның йылга дейим ДР социал-экономикалык ойрленувинынъ Стратегиясына түрлөнислер киргизилди эм конференция ДР Айкимбасы С. Меликовтынъ, «Росавтодор» етекшиси Роман Новиковтынъ катнасуви ман Пленарлы йайынынъ бардырулывы ман тамамланды.

Айрекет эткен предпринимательлерге, инженерлерге, исшилерге, алтын куллыкшыларына разылыгын билдириди.

Путин солай ол авыл еринде, агропромышленность комплексинде куллык этетаган киши эм ортапредпринимательствонынъ кыйынына айырым белгисин берди. Президенттинъ авыл ерин ойрентүвге эс этиүвн заманга келисли эм керекли деп санайман. Авыл ери

БАЙРАМ АЛДЫНДА

Аналарга сый этилди

Халклар ара Хатын-кызлар куыннан алдында Ногай район администрация айкимбасынынъ орынбасары Рашид Шангерев эм Дагестан Ямагат палатасынынъ агасы, район Хатын-кызлар Советининъ председатели Асият Манкаева, СВО еринде айкерлек борышын толтырып, Россия кызыксынувларын коршалавда янларын курман эткен ердеслеримиздинъ ана-

ларында конакта болып, оларды келеяткан 8-нчи Март байрамы ман күтладылар эм оз уйылларын Элимиздинъ шынты патриотлары этип тербияланы ушин уйынан разылыклатын билдирилдер.

Сол күн сондай сыйга Нариман авыл яшавшысы Кунсулув Аджигайтканова, Карагас авыл яшавшысы Альфия Шабанова эм Батыр-Мурза авыл яшавшы-

сы Салимет Шандиева тийисли этилиндилер. Олардынъ увыллары Эли ушин яс янын аямай берген Осман Аджигайтканов (ол оылгеннен соң Йигитлик ордени мен савгаланган), Ислам Шабанов эм Руслан Шандиев.

Айкершилдер аналары ман хабарласувда олардынъ айткан тилеклерине эс каратаңды эм армаганда толтырувга тергев астына алынды.

АВЫЛДЫНЪ ЭНЪ ЭСЛИ ЯСУЙКЕНИНДЕ КОНАКТА

Язлык байрамы алдында Ногай районнынъ бойынша Яшавшыларды социаллык яғыннан канагатлав орталыгынынъ (КСЦОН) Кумлы авылында айрекетлейтаган социаллык куллыкшылары З.Исаева, А.Булатова, С.Аджатаева, Н.Кокозова, Р.Межитова, солай болып, Кумлы авыл Д.Шихмурзаев атындагы орта мектебининъ 9-нчи классыннан волонтерлары авылдынъ 89 ясйандагы сыйлы ясуюкени, ис ветераны, бириңи оқытушылар вайкили, «Согыс балалары» катламына киретаган Аминат Муслимовна Коҗаевадынъ уйинде конакта болып кеттилер. Социаллык куллыкшылары ис ветеранына көп йылды күтлов сөзлөрин багысладылар, айзирлеген савкатын тапшырылдылар.

Ис ветераны Аминат Муслимовна оны сыйлап келгендерге озининъ яшав йолы,

авыл тарихи ақында көп кызыкты хабарларын айттып эситтириди. Келген конакларга уйынан разылыгын билдириди.

Сыйтип байрам алдында озгарылган маңнели йолыгыс

йылы йогары коңынде ойтты.
Г.НУРДИНОВА,
Сүвретте: ис ветераны Аминат Коҗаевага социаллык куллыкшылары ман савкат тапшырув мезгили.

ЯЗБАДАН СОНЬ

АВЫЛ ХОЗЯЙСТВОСЫН ОЙРЕНТУВДИ МАҢНЕЛИ ДЕП САНАЙМАН

Озининъ буғынги Язбасында Россия Президенти Владимир Путин бизим элимиз авыр шакырвалардан устинликли ойткенин эм сав дуныяга оны бирев де бузып болмаятын көрсөткөн белгиледи. Россия экономикасы ойткенинъ ис сирагылары бойынша дуныядагы 5 алдышы экономикалар санына киргенд. Сонынъ ушин патшалыгымыздынъ етекшиси элимиздинъ хайрын ушин

аирекет эткен предпринимательлерге, инженерлерге, исшилерге, алтын куллыкшыларына разылыгын билдириди.

Путиннинъ айтвулы ман, Россия бийдай ойстируүв бойынша дуныядагы алды орынга шыккан. «Россия – бийдайдынъ глобаллырыногында алды орынды алады, дуныя бойынша 20 энъ де уйынан азык-туылк товарлары ман да, солай ол янты ис орынлары ман да

– деди ол. Элимиздинъ басшысынынъ соызлөрине көре, Ойкимет авыл ерин ойрентүвге эндиги де айырым маңне берек.

Патшалыгымыздынъ етекшисининъ Язбасында белгиленген сондай планларды авыл ерлеринде ислетаган фермерлер, предпринимательлер ушин бек маңнели деп санайман. Олар бизди сапатты азык-туылк товарлары ман да, солай ол янты ис орынлары ман да

канагаттайтылдылар.

Президенттинъ сөзине көре, 2030-ның йылга атальк агропромышленность комплексининъ ис бажарымлыгынынъ ойлешми 2021-нчи йыл ман төньястиргендеге тагы да бир шерикке артаяк. Авыл яшавшыларын солай ол Путиннинъ авыл хозяйство тармагы армagan да көлтүклендөгү ақында билдириүв сүйинтпей болмайды.

МАГОМЕТ-АЛИ ХАНОВ.

КОҮРИМЛИ КЫСКАЯКЛЫЛАР

МЕРЕКЕ

Насипли бакты иеси

Районымызда Кумлы авыл озынинъ конаксуюерлиги мен кайзаманда да белгили. Авылдынъ сыйлы ясуйкенлери дайым яс несилге коўрим болып келгенлер. Авылдынъ бай тарихинде олар озынинъ куллыксуюерлиги, акылбалыгы, исте коўреткен уйкен яваплыгы, сайлаган кеспилерине алаллыгы эм кызыклы бактылары ман ыз калдырып, авылдаслары арасында сый-абырай казанып келгенлер.

Бұгуынги меним хабарым да Кумлы авыл сыйлы ясуйкенлеринъ бириси Емисхан Ажболат кызы Кокешова ақында. Яныларда Емисхан-абай озынинъ 80-йыллык мерекесин аязз авлетлери, яшав күбезин остыриген уныкларынынъ, ииенлерининъ, кардаш-тұвғанларынынъ, авылдасларынынъ тоғерегинде белгиледи.

Емисхан-абай алыс 1944-нши йылдынъ навруз айында Ногай районынынъ Карасу авылдарынъ Ажболат эм Айбике Хасавовлардынъ аєлинде туып оғынан. Он тогыз яссында, 1963-нши йыл, ол Кумлы авылдынъ яс йигити Дилманбет пен

тансысып, бактысын байлайды.

Айр бир айдем оыз яшавынынъ, бактысынынъ иеси. «Кумлинский» колхозынынъ коўримли механизаторы Дилманбет Идрис уылды ман Емисхан Ажболат кызы коўримли аєллардинь бириси болып, узак, насыпли яшав йолын ойттилер. Авыл куллыктан бир де коркпаган, уйкен яшав кайратлыгы, акылбалыгы ман баскаланып келген Емисхан Ажболат кызы баслас колхозда кассир, ерли совхозда туырли ис айрекетлеринде эм 1975-нши йылдан алып ыйрма йыллар бойы ерли орта мектебинде техника иса айрекетинде тийисли тыншаюга шыкканша қаърледи. Емисхан-абайды авылда ясуйкенлер де, яслар да кол ойнерлиги, тилининъ шеберлиги, халк авызла ма яратувышылыгын шынты суювши деп биледилер эм сыйлайдылар. Ол сегизинши оныллыгына еткенине де карамастан, тигувъ ойнерлигин бұгуындерде де тасламайды, уйине келген конагын тийисли сыйлап, айр язлыкта азбарын оыз коллары ман остыриген туырли түсли шешекейлер мен ярасықладап келеди.

Юқасымал, ак шырайлы, ашык юзли, дайым ток коңылли, аз-маз маскарашы Емисхан-абай оыз сарылары, ырылары ман авыл маданият уйининъ саҳнасын, ойткен туырли байрамларын көп кере ярасықладап келген. Ол бұтуындерге дейим де авылда Ясуйкенлер күнине, Хатын-кыздар эм сондай басқа байрамларына багысланған шараларында сыйлы конакларынынъ бириси болып келеди.

Дилманбет-акай (яткан ери ярык болсын) ман Емисхан-абайдынъ курган аєлинде еки уыллары Эдуард, Эльмурад эм сыйлув кыздары Зумруд оысип, билим де, аєлде ийги тербия да алып, айр кайсысы да яшавдагы оыз жолларын тапканлар.

Емисхан-абайдынъ коңыллини көкке дейим онынъ балдан таңтли уныклары Алихан, Азamat, Айзанат, Айсылув, Фаризат, ииени Эльмира эм аязз немерелери Айсель, Эмир, Алина, Даина көтерип келедилер.

Биз де Емисхан Ажболат кызын сыйлы 80 йыллык мерекеси эм янасып кел-

ген Халклар ара Хатын-кыздар байрамы ман ак юректен күттәй келип, беркден савлық, узак оғымир, йогарда таза эм ашык көкти, яшав онъайлыгын йораймыз!

Г.НУРДИНОВА.

Сувретте: Емисхан Кокешова.

Айр бириси куванышлы

Язлыктынъ келүүви мен бизим яшавымыз янъыдан баслангандай болады. Табиат янланады, тоғерек як туырли туысли бояклар ман боялгандай болып сезилди. Бу йылдынъ шагы ман бирге бизге дуныяга ян эндирүвши, тандыр берекетин остыриувши хатын-кыздардынъ байрамы да келеди.

Бу күн биз аналарымызды, айтеп-леришимизди, баъри кыз кардашларымызды эслеримизге алып, кутламага шалымсыз. Озек те, ис айрекетимизге көре болса, газетамыздынъ бетлеринде халкымыздынъ коўримли кысқаякылары ақында язбага, оларды ийги коўрим этпеге баъри күшимизды де саламыз.

Меним бу күнгү макаламнынъ келбети – Күнбаттар авыл яшавшысы, көплеген йылларды сүйикли исине багыслап келетаган, яс несилди тербиялавга аз күшин салмайтаган Арапа Халий кызы Шекирова.

Арапа Халий кызы 45 йыл узагында китапханага келетаган окувшыларды йылы йолыгыда эм айр бир китап пен таныстырады. Онынъ йылы, юмсак сөзиз айр кайсы айдемге де китапханага кайта-кайта келүүвеге себеп болады.

Китапке Арападынъ сүйими бек уйкен. Соны ога кишкелей атасы ман анасы коңдирген. Арападынъ атасы Халий халкымыздынъ белгили эм ойнерли айдемлерининъ бириси болган. Онынъ халкымызга язып калдырган китаплери «Асылтайтынъ бактысы», «Көйгершиндер» эм «Түвған ерим» бұгуындерде көплөргө кызыклы эм пайдалы болады.

Арапа Халий кызынынъ озынинъ билдириүүвие көре, оны бириңи кере китапханага анасы киргизген. Онынъ анасы да китапхана куллыкшысы болған экен. Баслап, ол анасы ман бала болып, мунда көп келетаган болған, оннан соң анасы авырыганда, озынин сол куллыкты бардырмага туынсан.

Соннан бери де аз заманлар ойтпедилер. Китапханада ис айрекетин бардыра келип, Арапа кеспи шайытламасын да алды, онынъ ис йолында ийги наси-

хатшылар да болдылар. Бу күнлөрде ол Мархаба Аджигельдиевна Саллыбаева-дуньи, Тансылув Кудайнетовна Аджибаева-дуньи атларын уйкен сыйлав ман атайды.

– Бу айдемлер мага ис сұлыбын уйреткенлер, – дейди ол уйкен разылыгын билдирип.

Айлиги заманларда Арапа Халий кызы Дагестан Республикасынынъ Маданият министерстөсөнинъ Сый грамотасы ман савгаланған. Оннан баска болып, онынъ ийги ис айрекети Ногай районынынъ вайкилли органларынынъ көплеген грамоталары ман, разылык хатлары ман белгиленген.

Хатын-кыздар күнин алдында сыйлы кысқаякылды, ийги куллыкшыды, коўримли аєлдинъ йылы ошагынынъ иесин келген байрам ман күттәп, бу күнлөрде согыс спецоперациясында элди коршалап юрген уылдынъ анасына ден савлыкты, узак оғымирди, куванышлы бактыды йораймыз.

Арапа Халий кызы, сиз яшавга эндирген уыш те айвлетинъиздинъ, олардан түвған уныклар ман ииенлеринъиздинъ тек күбезин көрүп, яшав оғымирин сүрүннөз.

Бу күн баъри гүл шешекейлер сиз уышин атсыналар.

ГАЛИМА САГИНДИКОВА.
Сувретте: А. Шекирова.

Сайлаган кесписине алал

Оқытуышынынъ кесписи энъ маңнели кеспилердинъ бириси. Оқытуышынынъ йогары кеспилиги, терен билими, дайым янъыга ыттылуы – онынъ көлөнди билим алған окувшыларынынъ келеектегисине оыз маңнелигин тийдиди.

Сондай кесписин юрек шакырувы ман сайлаган оқытуышлардынъ бириси – Ленинаул орта мектебининъ эсап сабагы бойынша педагогы Сайбат Нурадил кызы Казгереве. Ол, 1980-нши йыл Терекли-Мектеб авыл орта мектебин тамамлап, Дагестан патшалык университетинъ эсап бойынша факультетине туысип, оны 1986-нши йыл етимисли тамамлаган. Сол йылдан алып ол педагогикалык айрекетин Терекли-Мектеб авыл орта мектебинде тамада пионервожатый болып баслайды. Бир неше йылдан яс оқытуышыга түвған Ленинаулга кайтпага бакты буйырды. Савлайы 40 йылдан артык ис йыллары ишинде Сайбат Нурадил кызы озын педагогикалык исининъ устасы этип коўретип келди. Ол оқыткан окувшылар ОГЭ эм ЕГЭ-де эсап бойынша сабагыннан берк билимлери мен баскаланадылар. Айтпага, ойткен йыл ишинде 11-нши класс окувшылары эсап бойынша сабагыннан патшалык сыйнавларда юз процент ольшеминде билим сапатлыгын коўреттилер. Сайбат Казгеревна ыйрма йыллар ерли мектебтин профсоюз организациясын да етимисли етекшилеп келген. Онынъ окувшылары сан (цифры) эм финанс яғыннан билимлерин арттырув бойынша дерислерин ойтуын тамамында сертификатлар да алғанлар. Бай сұлыппы педагог эсап бойынша сабагыннан оқытуышылар арасында яратувышлык ярыснынъ республика бойынша кезегинде де катнасып, барғылы орынга тийисли этилди.

Сабыр касиетли, қаымбиль, айр бир сабыйдинъ юрегине ашыкш тавып билген Сайбат Нурадил кызынынъ бирге куллык эткен ис йолдаслары, окувшылары, олардынъ ата-аналары арасында

сый-абырайы уйкен. Ол исинде коўреткен яваплылы, билимлендирүү тармагында этип келген косымы уышин, Дагестан Республикасынъ билимлендирүүвиинъ отличники деген сыйлы атына, солай болып, Ногай район администрациясы атыннан, Республиканынъ профсоюз комитети атыннан Сый грамоталарына да тийисли этилген.

Сайбат Нурадил кызы сыйген айвлеттирининъ, балдан таңтли уныкларынынъ, ииенлерининъ етимислери мен күбезленген наьспили ана да болады.

Оз ян косагы Бийгиси мен курган татым аєлинде уылды Айкер, кыздары Фания эм Аруват оысип, бұгуындерде олардынъ айр кайсы оыз айлелерин күрүп, сайлаган кеспилери бойынша элимиздинъ туырли мұйыслеринде куллык этип, оыз айвлетлерин тербиялайдылар. Оз исинде сыйген оқытуышынынъ тогыз уныклары, ииенлери алыста турсалар да, окувда, спортта коўреткен етимислери мен аязз атайдынъ, тетесининъ күбезин остыримеге асыгадылар. Сол туылма айдем уышин наьспип дегенинъ!

Сайбат Нурадил кызынынъ Халклар ара Хатын-кыздар байрамы ман күттәй келип, ден савлық, ис айрекетинде, яшавда келеексте де көп уыснанылар көрсеткен йораймыз!

Гульмира Нурдинова.
Сувретте: С.Казгерева.

ПОЭЗИЯ

«АЛМА МОЙЫН, БАЛ ТАМАК, АЬРУЬВ ЮЗИНЪ – КАРДАН АК»

ГАМЗАТ АДЖИГЕЛЬДИЕВ

Алдыма турган юлдыз

Күн кызырып онъанды,
Яркырап ай тувганды,
Келдим терезенъ ашиып,
Акырын аягым басып...
Эш бир соьзинъ билмедин,
Сылув юзинъ көрмедин,
Юрек урганын санап,
Турдым тек сени карап.
Сыят эки, уыш кетти,
Ойымды бек тербентти,
Шамланым сога оъзим,
Айтальмай ашик соьзим.
Кайттым тек мен ойланып,
Болмайман сени мутып,
Талмайман сени күтеп...
Суьйимлик тап от ялын,
Камыла яслай янынъ,
Арыганды эш билмей,
Болмайсынъ ярга келмей.
Суьйимлик – тап саъвле күн,
Кешеде ай ярык түн,
Ястан суьйиен сылув кыз –
Алдыма турган юлдыз.

Излеймен сени

Кара ерге оъленлерден тамырдай
Кирип сени суьйиен, ярым, излеймен.
Сени көрпин көктен явган ямғырдай
Бултылардынъ арасыннан
көзләймен.
Сен кайдасынъ? Кайдасынъ сен,
сылув кыз?
Кус канаттай созиши мага колынъды.
Юрегиме салмашы сен, салма туз,
Узак этпе ялгыз юрген йолымды.
Эки булты бир-бири мен урынса,
Ясыногы сен болар деп карайман.
Сени оннан таптай, сылув, бурылсам,
Юрегимнен: Ол кайда? – деп
корайман.
Келини, келини шешекейли яз болып,
Келини мага кыс күнинде аяздай.
Келини мага кобызынан саз болып,
Келме мага кыйын берген мараздай.
Келини, келини күлгөткідей яныма,
Келейим деп, келмей эрек токтама.
Келини, кириши, сен кир меним каныма,
Ыразыман сен салаяк ноктага.
Сен кайдасынъ? Суьеек кыз
кайдасынъ?
Эки көздей бир косылып болмаймыз.
Булты болып озып кеттинъ яйда сен,
Тек ямғырын бир де көре алмаймыз,
Таптай сени тыныш урмас юргим,
Ол болаяк каткып шыккан булактай,
Эки көздей, бир юректей керегим,
Сен керексинъ эситеген кулактай.
Кара ерге оъленлерден тамырдай
Кирип сени, суьйиен ярым, излеймен.
Сени көрпин көктен явган ямғырдай
Бултылардынъ арасыннан
көзләймен.

МУРАТ АВЕЗОВ

Бу дуныяды...

– Бу дуныяды суьйим бар ма?
Йок на ол?
Эр юргигин яралаган ок на ол?

– Ок болса да – суьйимнен эр
кашарма?!
Суьйим йокта – эр дуныяды яшарма?!

– Сени суьйиен хатын ювук па,
йырак па?
Бирде соьнин, бирде янган шырак па?

– Кырк шырагы бар мен суьйиен
хатыннынъ,
Кайсысы соьнин,
Билдиримес кайсысын якканы...

Алма мойын, бал тамак

Алма мойын, бал тамак,
Аьрув юзинъ – кардан ак,
Эндиги бу дуныяды
Сендей эки тувмаяк.

Коънтен сени күкседим,
Коън эндиги сен түсисиме,
Күн саъвесин төсединъ
Тонъган ердинъ төсисине.

Эш болмаяк күн яман,
Бораса да боранлар –
Эртегидей дуныяды
Энген сендей аьрув бар!

Алма мойын, бал тамак,
Аьрув юзинъ – кардан ак,
Эндиги бу дуныяды
Сендей эки тувмаяк.

Рас келгенде орамда,
Уйнедемей, сен карайсынъ.
Бал солкылдан ярамда,
Солай да бир ярайсынъ.

Ерге таммас ямғырдай
Бурыкп кетпе бийиктен.
Эркин кезген кырларды,
Үйрекп кетпе кийиктей.

Алма мойын, бал тамак,
Аьрув юзинъ – кардан ак,
Эндиги бу дуныяды
Сендей эки тувмаяк.

Куърен куъзде...

Куърен куъзде сен куъзгиге карама,
«Эсейдиме?» – деп оннан эш
сорама,

Яла ягып, ялган этип көрсөтер
Сени куъзги –
Ога ыйнанып, карама.

Куъзги түнде терезеге карама,
Карай берип, алтын шашынъ
тарама,
Сувук сисе сага не зат айтаяк?
Куъз мунъина сен оъзинъди орама.

Йыллар, йоллар оътип, энди
түсисидим,
Болган затка айыплайман
оъзимди,
Коъкирек ярып, юрегиме карасанъ –
Коърер эдинъ, сарыгызым,
оъзинъди.

Сен болмасанъ дуныяды...

Сен болмасанъ дуныяды,
Яшайлман мен сенсиз.
Ягада мен тас кая –
Ян эндирип сен тенъиз.

Ерде оъзинъ юрмесенъ,
Тоър де мага керек?
Бетинъде нур көрмесем –
Йыр толгарма юрек те?

Бу дуныядынъ ағыннан
Коън түвүл ды карасы.
Кайтп сени сагынмай,
Эмленер ян ярасы?

Коънъилге – тар, көзге – кенъ
Бу дуныяды ялгыз сен.
Коънъилиме, көзиме
Оъмир оълишер бир сен эн.

Сен – атаган танъымдай
Бал татыган күннімдей,
Гүл анъыған бавымдай,
Юлдызыл яз түннімдей.

Дуныяды сен болмасанъ,
Бар ма сендей гөзбеллер?
Янды бийлеп алмасанъ,
Уымит гүлдей уызилер...

СОЛТАНБЕК АДЖИКОВ
Юрегимнинъ иеси

Мен суьйимсиз коънтен юрдим
канъырап,
Алал доска калай эдим ынтызар.
Бирден келдинъ тап шувактай
яркырап,
Сонан бери сага болдым ялгыз завр.
Юлдызлардынъ насып берген
ярыгын,
Неге мага мэзгилинде шаштадынъ?
Суьйиминънинъ киртли турган
сандыгын,
Неге, айтыы, айсеринде ашпадынъ?
Неге сени эртеректен көрмедин
Атылмага еннет суьйим бавына.
Балдай таътили ал эрнинъди
оъппедим,
Кысып сени илжиреген яныма.
Айр бир соьзинъ, айр турсынынъ
айсерет,
Көвзеге маълим, янга якын, айрувим,
Уллы суьйим яккан менде бар күрдемт
Алалыктынъ ялны ман, айзизим.
Бил, сени мен озып кетсе бир күнним,
Оъмириминъ мынъ күнине тийсли.
Яшавымнынъ тамырысынъ,
суьйегим,
Юрегимнинъ ойр тоърининъ иеси.

* * *

Асав атты уйретип,
Алдым баргы атшабыста.
Юрегимди күйдиртпип,
Кыйналаман мен алыста.
Ялгыз сени мен мактайым,
Айтыы, кайдай мен атыста?
Суьйиминъди мен утайым,
Айтыы, кайдай атшабыста?

Йылмайгандынъ

Каранъа уй яп-па ярык
Сен уйиме келгенде.
Бу дуныяды тарык.
Сен уйимнен кеткенде.
Уйиме нур толук уышин
Коън керек пе, айрувим?
Мен насыпли болув уышин
Аз зат керек, айзизим:
Уйнисиз, сөзсиз күмрағанынъ
Увдан мага яман ды.
Йылы этип йылмайгандынъ
Сол да мага таман ды.

Амайыл бавы

Амайыл бавы алты тас,
Алтавы да маржсан кас.
Алты нышан – алты маржсан
Сынынъда бар ды мен тапкан:
Сылувлык энген бойынъ бар,
Айдиллик билген ойынъ бар,
Шаркынъа биткен инсанлык,
Канынъа синъген алаллык.
Төлгөди нурдай суьйимнинъ
Юлдыздай янган көзлериң.
Айр бир мутьшень ярасык,
Колынъда айзир тамызык,
Айелге тандыр якпага,
Айвлетлер завкын таппага.

Кызыйибек

ЭНЬ ДЕ АЛЬЗИС АДДЕМИМИЗ

Еннет аналар аяклары астында

Дуныяда энъ де ювык альдемимиз – Ана. Кайдай ярасык эм альзиз соыз, сабийлердин көзлерин йылтыратып, сарк-сарк этип күлдирген инсанлар бизим аналар. Уйсалган авылымның инсанларын кайсы ерде көрсем де, мен тап балалыгыма кайтып келгендей боламан. Сойтип, Кунсулув Аджигайтканова авылымда туратаган заманда, катнаскан күннелеримиз де болды. Буюгунлерде хатын Ногай районының Нариман авылында яшайды. Ол Эдиге авылында туван, сонында олардың аєли Калининге көштин келген. Сойтип, 8-нши классты Кунсулув 1980-нши йыл Калинин авылында битирген. Сол йыл ок кызлак Хасавюрт каласында авылхозяйствоук техникумына түседи, соң «Иммунный» винсовхода ислеген. Коып ерлерде ислемеге түсти хатынга, солардың ишинде КЦСОН организациясында 20 йыл күллүк этти. Алыги

заманда Ногай районы бойынша иш ислер бөлигинге техника болып күллүк этди.

Маутали эм Кунсулув Аджигайткановлар аєл күрүп, көплеген йыллар Уйсалган авылда яшадылар, соң Терекли-Мектебке көштилер. Эки бала Саида эм Осман бу авылда туванлар, кишик увылы Ислам абыл 3-нши класста оқыды. Кызы Саида – оқытувиши.

Альдеминин яшавында кайдай оъзгерислер де болып калады. Кунсулув Абдурахман кызы Аджигайтканова увылы Осман Украина еринде болып турган согыс спецоперациясына кеткен заманда, юрги авырды, болса да кедесинин Аталыкты коршалғава заманы келгенин аньлады. Османды кишик заманнан алтып көргөнмиз, 1-нши классты ол Уйсалганда оқыды. Сонында мектебти Нариман авылында битирди. Сувык хабар келгенде, анадын юрги катты. Белин бувып, кайдай кайғысы авыр болса да, Кунсулув Аджигайтканова увылы ман буғынларде оқтесмисиди. Йигитлик орденине тийисли болған Осман Аджигайтканов тек иниси Исламга туыл, баырисине де бек ийги көрим болады. Айлак күшшли хатын Кунсулув Аджигайтканова, ол калган сабийлерине тилек тилеп яшайды.

Биз Кунсулув Абдурахман кызын келеяткан Хатын-кызлар байрамы ман күттәймиз, берк ден савылых, аєлине насып эм онъайлых сагынамыз.

Г.БЕКМУРАТОВА

Сувретте: К.Аджигайтканова увылы
Осман ман.

ИС АЙРЕКЕТИ ЯВАПЛЫЛЫ

Сұлыбы бай күллүкшы

Ясуйкенлерге пенсия кадерин белгилев, оны кайтадан эсаплав исининь маңелеги акында айтпаса да, ол баырине де белгили болар деп ойлайман, неге десе, айр бир документтін артында эсли альдем турады. Пенсия кадерин тек дүрыс белгилев туыл, заманы ман сол исти етүйде маңнели. Сол белгиленген исти бизим Ногай районында Емазиат Сапарали кызы Азизова етекшилекен Социаллык фондының пенсия кадерин белгилев бойынша бөлигинин күллүкшылары толтырадылар. Тийисли тыншашаювдагы айр бир альдеме турленислерди аньлатпага сабырлык эм кеспи устайлык керекли болады.

Емазиат Азизова асыла – Карагас авылынан. Ол Армавир каласындағы юрист техникумында билим алып, Ставрополь край Социаллык канагатлав бөлигинин инспекторы, соң тамада инспекторы болып күллүк эткен.

Ногай районындағы Социаллык канагатлав бөлигинде кысқақылды 2001-нши йыл ислеп баслаган, оннан соң Пенсионлык фондына көшкен. Дагестан Республикасының пенсионлык канагатлав тармагындағы коып йыллык явалылы иси ушин Сый грамотасы ман, солай оқ «Россия Федерациясының Пенсионлык фондына 25 йыл» деген эстеликли белги мен савгаланған.

Алим эм Емазиат Азизовлар еки уыл тербиялаганлар. Бу күннелерде олардың уйкени согыс спецоперация барысында айсекер борыштарын толтырады. Айр кимге де оз айвлетин савылғына эм яшавына кавыфлы ерге жиберуў бек күйин. Калай болса да, тийисли тербия алған йигитлер баскалай оззелир инженерлердің дайында болып, оның көнъилин яйнан газынан яшалған күйиниң ажырылғанын көрсөткөн болады.

Сулпылы күллүкшы эм насыпли анады биз язылык байрамы ман күттәп, сүйген ювык альдемелери дайын янында болып, оның көнъилин яйнан газынан яшалған күйиниң ажырылғанын көрсөткөн болады.

Н.КОЖАЕВА.

Сувретте: Е.Азизова.

АК ХАЛАТЛЫЛАР

Янъы яшавга энмеге ярдам этедилер

Энъ де таза, янды кувандырган, кимнинде юргиң юмсайткан – ол янъы тувган сабий. Оны болса энъ де бириңи болып, атанаңынан да алдын, колларына акушер алады. Акушер балага дуныя ярығын көрмеге ярдам этди, оның анасы ман бирге куванды, сабыйди озине бир ювык альдем этип санап баслайды эм яшавында насыпли болса экен деп те ойланмай калмайды.

Үстимиздеги 2024-нши йыл Россияда Айел йылы деп белгиленген. Айел болса, соңда бала парызылы болмaga тийисли, ямагаттың бир кесеги болады. Сабий дуныяга энууведе эткен иси маңнели болған бала табуб бөлигинин күллүкшыларын Хатын-кызлар байрамының алдында күттәп аткарылған.

Ногай район орталық больницасында бала табуб бөлигинин татым ис колективин Гульфира Бекбердиевна Тангаева етекшиләди. Коып йыллар артта ол – Махачкаладагы медицина академиясын оқып тамамлаган яс кыз эди, али болса – ис йолдасларын биргелестирип билгел, айр бирев мен тил тавыл болған, сұлыбы ман озине уйкен сенимлик түрдөрган, исине яваплы эм яваплыкты күткен етекши.

Бала табуб бөлигинде дөйт акушер айретди – Аруват Дильманбетова, Уылхан Мусаева, Абидат Аджибаева, Заира Баймурзаева. Олардың иси тынышлардан туыл, баыри зат та ийги болып тамамланса экен деп тынышсызлықта ис күннин озгарылыштар. «Айрекеттім енъил болмаса да, баскага насып, сүйиниш айкелүү бизди де насыпли этеди», – дейдилер олар бир тавыстан. Коып йыллар айреткин арналған күллүкшылардан баслап ясубайкендерден сүлпүп алтып көлгөн акушер-хатынлардың баыриси де Кизляр каласындағы медицина училищедин акушер бөлигинде билим алғанлар. Ийги ислери ушин Сый грамоталар ман савгаланғанлар.

Бу хатынлардың арасында ясуйкенлерди Аруват Дильманбетова. Ол бала табуб бөлигинде ислеген 43 йылдың ишинде оның көз алдында бек көп янъы яшав энген. Бу акушер-хатындың танымаган кысқақылды да йок болар бизим Ногай районында.

Ис айрекетин Аруват Мустафаевна Боранышы авылында Фельдшер-акушер пунктynда баслаган, соң Ногай район орталық больницасында терапия бөлигинде ислеген. Медицина ман байланыслы айрекети мен яшавын байланыстырмaga ол кишигелей мырад эткен. Кайдай йолды сайлавга да бир ислер себеп болады, сoga көре Аруват Мустафаевна больницада эмленгенлерге ас асатаган анасы Гульзирага ярдамласпага келетаган болған. Сойи-

тип күннин маразлылардың кыйналувын енъилдеткен, тань шырайлы ак халатлыларга оның сүйими эм сеними ойсан.

– Кайдай заманлар да болды. Алдынгы йылларда савылых яктан кыйын айлдеги хатынлар көп эди. Али болса, заманлар баска авыраякы хатынлар да тергелүүдин пайдалысы билдилер, тергелүү арналған авырувлардан заманы ман эмленмеге шалысадылар, медицина да алдынгы заманлар ман тенълесте яхшы ойралген, – дейдi Аруват Дильманбетова. Коып йыллар артта ога больнициага бармаган авыраякы хатынга уйинде көмек этпеге де түсken. Сол кысқақылдың насыбине ол яшаган орам ман Аруват Дильманбетована баараткан мезгилде, оны көрп, көмек тилеп, айкеткенлер. Аруват Мустафаевна сабыр туратаган кысқақыл (ол акушерлерге бек керекли касиет), ога бу исте сондай болып озин юртпеге устальгы, оз күннине амал беретаган болар.

Абидат Аджибаева – 34 йылдан бери, Уылхан Мусаева 28 йылдан бери сүйикили акушер исин Ногай орталық больницасында бардырадылар. Сол йыллар ишинде олар оззелиринин уста, йылы эм тань колларына неше янъы тувган сабийди алғанларын да билмейдилер. Ама айр бир янъы яшавдың энуувинин белгиси – сабийдин йылаган сеси олардың насыбин тагы да эм тагы да арттырады. Акушер-хатынлар уйкен сүйинин пен айтадылар бу күннелерде күннин етпей тувган балалар ушин күлланувга берилетаган күвэзлер, кислород аппаратлары эм сондай баскалар ақында. Ийги туърленислер ишинде олар «ана эм баладың боылмесин» белгилейдилер. Эгер алдын ана ман бала айырмам турган болса, али экви кешеси-кундиши мен бир ерде. Али заманда күннин етпей тувган балаларга сапатлы ярдам этилүү акында да олар айтадылар.

Заира Баймурзаева бала табуб бөлигинде ислегенли янъы бир йыл болды. Сол заман ишинде ол көлкөп уйренди, көп зат оның көлкөннен келеди. Бизим больницаадагы бала табуб бөлигинин танылганын биражатының болмаса да, көп зат оның көлкөннен келеди. Бизим больницаадагы бала табуб бөлигинин танылганын биражатының болмаса да, көп зат оның көлкөннен келеди.

Бала табуб бөлигинин көлкөннен келеди. Бизим больницаадагы бала табуб бөлигинин танылганын биражатының болмаса да, көп зат оның көлкөннен келеди.

НУРИЯТ КОЖАЕВА.

Сувретте: Г.Тангаева, А.Дильманбетова, У.Мусаева, А.Аджибаева, З.Баймурзаева.

АК ХАЛАТЛЫЛАРГА

Уйкен савбол айтаман

Яшав кетеди, заманлар озады, картлық та келип калады. Картлық пан ден савлык та осал болады. Бир яғынан, савлык ясса, карта карамайды. Авырув янында ойткенде, янынды кайда салаяғынды билмейсін.

Бізгі йылларда тез-тез авырып врачлардың колларына туыстаған болдым. Кайсы ерінъ авырыса, сонда янын дегендей, тек яныларда аякларым күшши авырып, юреділмай, бизим Ногай район орталық больнициасының хирургия бөлігіне туыстим. Сол больнициага мени

яс врач Джамал Мавлидинович Аджиниязов салды эм карады. Ол яс болса да, бек аурув, абырайлы врач, ар кимге ийги эс этип болады, эмленгенлердинь ар кайсынъ атын да эсінде саклайды.

Мен хирургия бөлігінде ятып, эмленип, оыз каркырамды көтеп жүріп басладым. Сол бөлікте ислейтаган баяри медицина куллықшылары да авырыган аудемдерди аурув этип караидылар – кан көтерилувин, эт кызуын тез-тез ойлышадылар, заман заманы ман ийне урадылар, врачтынъ

эткен баяри буйырықларын явлап толтырадылар. Ийги соыз баяри дарманлардан артық дегендей, олар йылы соызды де айтпага мұтпайдылар. Ясуындерге, бойтен де авырыган заманда, йылы соыз бек керекли болады.

Хирургия бөлігінинъ ак халатты куллықшыларына уйкен разыллығында билдиремен. Оларға ден савлык, насып, онъайлых үорайман, эткен яхшылықтарды мынъ болып кайтынын обзлерине.

Салият ДИНИСЛАМОВА,
Күмбі авылы.

Терекли-Мектеб авыл яшавшысы Бегали Юсуп уылды Ханмурзаевке

70 ясқа толғаны ман

Бұғын бизим ясуюкен,
Болып түрсінъ сен агай.
Ак іоректен биз
куттаймыз,
Тұған күнинъ мен,
нагашакай!

Ден савлык, узак оымир,
Биз үораймыз бир сага.
Яслар болып шалысамыз,
Сеннен көрим алмага.

Колынънан келген онерди,
Тактай-тиктей этесинъ,
Ар бир ювактынъ
жихылығына,

Елдей болып етесинъ.
Ата болып балаларга,
Көмек эттінъ,
нагашакай.
Балаларынънъ
балаларына,
Болып түрсінъ
сен аттай!

Эмишилек эм ден
савлык,
Алла-таала тек
берсін,
Соннан уйкен күзеге,
Алла-таала еткерсін!

Күтлавшылар: Ханмурзаевдердинъ аєли.

СПОРТ ШАРАСЫ

Хатын-кызлар байрамы алдында

Уәстимизде-
ги йылдынъ навруз
айынынъ 2-ни
куйнинде Нариман
авылынынъ А. Асанов
атындағы мектебининъ
негизинде, хатын-кызлар
байрамына рас
келип, Ногай район
авыл мектеблерининъ
хатын-кызлар
куллықшылары ара-
ларында волейбол
турнири озарылды.

Бу шарада бая-
риси алты команда
ортакшылық этии
(Кадрия атында-
ғы, Нариман, Чер-
вленные Буруны,
Күнбатар, Карагас,
Орта-Тобе авыл
мектеблері).

Ойын бек кызы-
лық ойтти. Бири-
ни ойын басланған-
лай оқ, шарадынъ
кызыұлы оғеети

белгіли эди. Ортакшылық эткен күпpler-
дин хатын-кызлары баяриси де енъүвге
куш салмага азиз еділдер.

Ар бир күптинъ ойыны оыз алдына
баска эм көримли эди.
Ойын еңіль де озбады. Енъүв ушин
коғын сыйнавлар ойтпеге түсті. Бириңи
савғалы эм сыйлы орынға – Орта-Тобе
авыл, екинши орынға – Нариман авыл мектеби
эм ушинши орынға Кадрия атындағы мектеблерининъ куллықшылары тиис-
ли болдылар.

Енъүвші командаларды Ногай район
Билимлendirүв тармагынынъ Профсоюз
комитетининъ председателининъ кул-
лығын юритувши Арслан Бакиев күтлады
эм енъүвшілерге Сый грамоталары ман-

акшалай барғыларын тапшырды. Баслап Арслан Амирхан уылды хатын-кызларды келеяткан байрам ман күтлап, ар бириси не кысқаяклыға керек насыпты үорады эм бу шарадынъ озуына оыз күшин спонсорлық ярдам этип салған Батырхан Бийболатовка разылығын билдири.

– Белгилеп озайым, бу спорт шара РФ Президенти мен белгиленген Айел Ыылы ишинде озгарылмага керек шаралар бойынша үйгынланған.

Профсоюз болса, уйкен айел, кайда ар бир ағзасы мәннели орынды алады, – деген соызлери мен ол сойлевин тамамлады.

Г.КУРГАНОВА.
Сұйвертте: Орта-Тобе авыл мектеби-
нинъ куллықшылары.

«ШОЫЛ ТАВЫСЫ»
(ГОЛОС СТЕПІ)

ТОКТАСТЫРУВШЫ:
Дагестан Республикасынынъ информа-
эм баспа агентствосы.
Бас редактор КОЖАЕВА Э.Ю.

Газета Дагестан Республикасы бойынша байланыс, информационлық технологиялар эм көлем коммуникациялар тармагын тергев бойынша Федераллық службасынынъ управлениеси мен регистрацияланған.

Регистрациялық номери ПИ №ГТУ 05-00405 (15 април 2019 й.)
Көзбаларапа рецензия берилмейди. Олар көри ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтаслары редакциялық ман келинесек боладылар. Авторлар язылмалары ушин яапалылар.
Баспағава көл басылув заманы – 15:10 сағатте. Баспағава көл басылған – 10:30 сағатте.

ЯШАВШЫЛАР ЭСИНЕ

Орманлық - бизим байлық

Орманлық хозяйство куллықшылар ушин уйкен маңселе – орманлықтынъ уйшиликтен шыккан кокыс пан насланувы. Яшавшылар оыз вайымсызлығы ман экологияга уйкен зиян көлтирип, келеектеги несиллерден табиаттынъ салкынлық айкетегін түстеган баасы йок кишик мүйиси мен сукланмага болатаганды оыз коллары ман тартып алатаганын аньламайдылар, – деп билдиреди «Ногай орманлығы» ГКУ етекшиси Феруза Дикинова.

Уйшиликтен шыккан кокыс экологиянынъ тек күватлы бузувшысы туыл, бирерде ол орманлықта от туысувлердинъ булагы да болады. Яшавшылар пунктларына янаса орынлассан орман шетиндеги кокыс уйимшиктер, ормандагы артскважиналар төвгерегинде ял алғанлардан калған кокыс касымыздагы табиаттынъ көзимизге уйреншикли кесеги болғаны аян. «Көз ашып караңыз шы: төбөрек яғымыз – тек кокыс!» – деп күрсінеди ол. «Ногай орманлығы» ГКУ куллықшылары орман фондынынъ еринде кокысты тазалав бойынша дайым шаралар озғарады, артскважиналар төвгерегинде яшавшылардынъ ял алув ерлерин де тазалайдылар, ама кай-бизим аудемлер намыссызлығы эм явапсызлығы ман орман ерине уйшиликтен, күрүліс ислерден соң шыккан кокысты эш бир уялмай таслай береди-лер, ял алған еринде кокыс калдықларын калдырадылар. Терекли-Мектеб авыларынъ күбіләштікке түтүлмаганы ушин (РФ КоАП 8,32 статьясы) штраф тоғленеди: граждандар – 15000-нан 30000-га дейим, ис орындағылар – 30000-нан 50000-га дейим, байырлығында айырмаланған мұлдақи болған организация (юридическое лицо) – 10000-нан 40000-га дейим маңнет ақша. Орманлық ерине кокыс таслаганы ушин тоғмендеги айлде штраф тоғленеди (РФ КоАП ч.2 ст. 8.31): граждандар – 2000-нен 3500-ге дейим, ис орындағылар – 10000-нан 20000-га дейим маңнет ақша яде 90 күнге дейим предприниматель айрекети мен қаырлевши гражданиннинъ куллығы тоқтатылады.

Ногай район Ойкимет драмтеатрынынъ куллықшылар колективи ис йолдасты Зейнап Башантаваға сүйикли атасы

Баймагомед Ярлықапов
дуныядан тайғаны ман байланыста каты кайғыруын билдиреди, ога эм онынъ кардаш-түвгандарына бас-савылк үорайды.

Ногай районынынъ балалар китапхана куллықшылары ис йолдасты Тайбат Ярлықаповага ян косагы

Баймагомед Ярлықапов
кенеттеннен дуныядан тайғаны ман байланыста каты кайғыруларын билдиреди-лер эм бассавылк үорайдылар.

ДР Халк язувшысы Байке Кулунчакова «Ногайский район» МР ақимбасынынъ орынбасары

Баймагомед Амин улы Ярлықапов

кенеттеннен дуныядан тайғаны ман байланыста каты кайғыруын билдиреди, оға эм онынъ кардаш-түвгандарына каты кайғыруын билдиреди эм бас-савылк үорайды.

Ногай район Социаллық фонд куллықшылары «Ногайский район» МР ақимбасынынъ орынбасары

Баймагомед Ярлықапов
топырак болуви ман байланыста каты кайғырадылар, онынъ айелине эм кардаш-түвгандарына бассавылк үорайдылар.

Адрес редакции и издателя:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район,
с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49
Газета «Голос степи».

Электронный адрес: golosstepi@etnomediadag.ru
Официальный сайт газеты - www.golosstepi.ru
Индекс издания: полутородвой – ПБ 430,
годовой – 63234

Газета выходит 48 раз в год.
Тираж – 2500 экз.
Цена – 7 рублей 06 коп.
Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.
Газета отпечатана в типографии ГАУ РД «ДД «Дагестан»
по адресу:
367018, РД, г.Махачкала,
Проспект Петра I, 61.